

אדרת רשב"ם

ר"ת אמרות דוב רוזנברג תלמיד רבינו שלמה ב"ר מרדכי
לזכר נשמת הגה"ק רבינו שלמה מזוועהיל זי"ע

בס"ד

פ' ויחי שנת והיא פלפולא בסוגיא וזרעו יהיה מלא הגוים לפ"ק גיליון שפ"ז

מדור הנעשה ונשמע

בפרשתנו הקדושה, ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים, ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה (בראשית מח:א-ב), ובתרגום אונקלוס, וחוי ליעקב ואמר הא ברך יוסף אתך ואתקף ישראל ויתב על ערסא (אונקלוס).

על אף הוראות הרופאים בב"ח הדסה לביבי נתניהו על שלשה שבועות חופש מחלה אחרי ניתוח כריתת ערמונית (TURP), עם כל זה יפסיק נתניהו היום (חמישי) בערב את חופש המחלה, ויכנס דיון ביטחוני דחוף בהשתתפות שר הביטחון ישראל כ"ץ, בכירי מערכת הביטחון, וחברי הקבינט המדיני-ביטחוני המצומצם, בעניין המוכנות של ישראל לאפשרות של תקיפה באיראן - לרגל כניסת ממשל טראמפ בימים הקרובים, מן הדחיפות של דיון הביטחוני באמצע חופש המחלה, רואים שכנראה כבר בפרשיות שמות-וארא רוצים לתקוף את איראן, על רקע ההתקדמות המואצת בתכנית הגרעין האיראנית, שהצנטריפוגות עובדות בלי הפסק לייצר עוד פצצות אטום, וצריכים להפסיקם כמה שיותר מהר, וסימנך **הצנטריפוגות בגימטריא תקיפה באיראן**, ולכן בלית ברירה חייבים להוציא את ראש הממשלה ממיטתו להביאו לדיון, וסימנך **בלית ברירה בגימטריא תקיפה באיראן**, ולכן כמו ויתחזק ישראל וישב על המטה, **ישראל וישב בגימטריא תקיפה באיראן**, ולכן בגלל האיום האיראני, במיוחד לאור התקדמות תכנית הגרעין, ישראל מגבשת בדחיפות אסטרטגיה חדשה מול טהרן, ולדעתי כבר יתחילו בפרשות שמות-וארא כאמור, וסימנך **שמות וארא בגימטריא אסטרטגיה חדשה מול טהרן**, ואין בכלל מה לפחד מהתקיפה, הרי התנאים הקדושים רבי שמעון בן יוחאי במירון, ורבי מאיר בעל הנס בטבריה מגינים יחד עם שאר התנאים והצדיקים הקבורים בגליל, וסימנך **רבן שמעון בר יוחאי בגימטריא תקיפה באיראן**, אבל להוי ידוע כי בשיר של ל"ג בעומר שרים, וְאִמְרָתָם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, וְאִמְרָתָם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאִי, יָדַע כֹּל הַנְּסֻתוֹת, דְּבָרָיו עוֹשִׂים פְּרוֹת, בְּטַל כְּמָה גְזָרוֹת, אֲדוֹנָנוּ בֶר יוֹחָאִי, ולכן ביחד עם התקיפה חייבים גם לבטל גזרת השמד, שרוצים לגייס בני תורה בכפיה לצבא השמד, כי אם באמת רוצים בני תורה, היו מכינים פלוגת חרדים עפ"י התורה באמת, ולא מה שמוכרים בתקשורת שהכינו תכנית לחרדים, אשר למעשה איננו קיים כלל וכלל, וסימנך **תקיפה באיראן** גם בגימטריא **גזרת שמד**, ויהודים מאמינים בני מאמינים לא ילכו כצאן לטבח באשליה של הבטחות צה"ל, אלא אדרבה - יתחזקו ביותר לימוד תורה, וסימנך **תקיפה באיראן** בגימטריא **להגדיל תורה ולהאדירה**, ולכן כדי להתגבר על איראן ועל שליחיהם החות'ים מתימן, צריכים להתגבר בתורה ובמצוות, וסימנך **תקיפות החות'ים בגימטריא וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים**, וגם בזה יש שמירה מן התנאים בגליל, וסימנך **תקיפות החות'ים בגימטריא תשפ"ה רבי מאיר בעל הנס**, ואף שכל התנאים נמצאים בעולם האמת בגן עדן, כוחם מגינים על שארית ישראל, וסימנך **תקיפה באיראן** בגימטריא גן עדן במילוי כזה **גימ"ל נו"ן עי"ן דל"ת נו"ן**, וגם משה רבינו ע"ה מגין עלינו ממרום, כי מצינו בסוף מסכת חולין, משה מן התורה מנין, בשגם הוא בשר (חולין קלט:), וסימנך **תקיפה באיראן** בגימטריא **בשגם הוא בשר**, ולפיכך הסיבה בהוצאות נתניהו ממיטתו מוצדקת, וסימנך **תקיפה באיראן** בגימטריא **ויתב על ערסא** כתרגום אונקלוס הנ"ל.

מדור הלכוש

על ראש מנשה, ויאמר יוסף אל אחיו לא כן אבי כי זה הזכר
סים ימינך על ראשו, וימאן אחיו ויאמר ידעתי בני ידעתי

וירא יוסף כי יסית אחיו יד ימינו על ראש אפרים
וירע זעיניו ויתמד יד אחיו להסיר אתה מעל ראש אפרים

גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלך הגוים, ויזכרם ביום ההוא לחמור בך יברך ישראל לחמור ישמך אלוקים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה, ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלוקים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבותיכם, ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי (בראשית מח:ז-כב).

ופירש"י ז"ל, וזרעו יהיה מלך הגוים, כל העולם יתמלא בלאת שמעו ושמו, כשיעמיד חמה בגבעון וירח בעמק אילון (רש"י), ומקורו טהור במסכת עבודה זרה, (יהושע י:יג) וַיֵּלֶם הַשָּׁמַשׁ וַיֵּרַח עֲמֵד עַד יָקָם גּוֹי אֲיִבָיו הַלָּא הֵיחָ כְּתוּבָה עַל סֵפֶר הַיְשָׁר וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמַשׁ וכו', והיכא רמיזא, וזרעו יהיה מלך הגוים, אימתי יהיה מלך הגוים, בשעה שעמדה לו חמה ליהושע, (שם) וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמַשׁ בְּחַלְי הַשָּׁמַיִם וְלֹא אָז לְבֹא פְּיוֹם תָּמִים (ע"ז כה.), ובתרגום אונקלוס על בחרבי ובקשתי, מתרגם בללתי ובצעתי (אונקלוס).

ואיתא בספר תפארת יונתן וזלה"ק, וירא יוסף כי יקרא אביו יד ימינו על ראש אפרים וגו' ויתמוך יד אביו וגו', הא דהמתין עד אחר הברכה, נראה דמתחלה היה סבר דיעקב רצה לזכרם בעניני עסקי עולם הזה שזא מלך שמואל מלך לפון, ע"כ שם שמואלו על הזכור, על דרך (ב"ב כה:): הרואה להעשיר יאפיו, אבל השתא דאמר המלאך הגואל והיה מצדך להם שיהיו לדיקים, רצה לתמוך יד ימינו על ראש מנשה על דרך (שם ב"ב כה:): הרואה להחכים ידריס (תפארת יונתן).

ונל"פ בעזהשי"ת לידוע כי אפרים היה רגיל אלל יעקב בתלמוד כדכתיב, ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים (בראשית מח:א), ופירש"י ז"ל, ויאמר ליוסף וכו', ויש אומרים אפרים היה רגיל לפני יעקב בתלמוד, וכשחלה יעקב בארץ גושן, הלך אפרים אלל אביו למצרים להגיד לו (רש"י), ומנשה היה ממונה על הבית כדכתיב, ויזו את אשר על ביתו לחמור מלך את המתחת האנשים וגו' (בראשית מד:א), ובתרגום יונתן, ופקיד ית מנשה דממנא אפיטורפוס על ביתיה למימר (תרגום יונתן), ולכן וישם את אפרים לפני מנשה לתלמוד גדול, ודו"ק.

ותמן תנינן במסכת קידושין, תניא וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתזה בלוד, נשאלה שאלה זו בפניהם, תלמוד גדול או מעשה גדול, נענה רבי טרפון ואמר מעשה גדול, נענה רבי עקיבא ואמר תלמוד גדול, נענו כולם ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה (קידושין מ:), וגם זאת תליא במחלוקת אי בתר מחשבה

אזלינן או בתר מעשה, כי הלימוד הוא צפה וצמחשבה, א"כ המחשבה עיקר, משא"כ אי מעשה גדול, א"כ המעשה עיקר, וזה תלוי אם מעשה הגשמי והחומר העיקר, או המחשבה והאורה העיקר.

וראיתי מכ"ק מרן אדמו"ר בעל שפע חיים מלאנז זקוקללה"ה ביציב פתגם על הגש"פ וזלה"ק בא"ד, דכתב החרדים (עיין אמרי בינה א"ח סימן י"ד) דילפינן מלעבדו בכל לבבכם, למאות לריכות כוונה, אבל הרמב"ם (ספר המצוות עשה ה') סבירא ליה, כהא דלרש"י (תענית ב.) ממ"ש ולעבדו בכל לבבכם, איזהו עבודה שבלב, זו תפלה (יציב פתגם על הגש"פ דף ק"ל ט"ב מדברי דרוש בליל שש"פ תשכ"ט ישראל סבא גליון מ"ג, ועיין ישראל סבא גליון ק"ד, עמוד תשכ"ט), ומסיק שם, שזה תלוי אי תפלה מן התורה או לא, דאי אמרינן תפלה דרבנן, הא דכתיב ולעבדו בכל לבבכם שדרש"י מיינה לתפלה על כרחך לא לזה אתי, א"כ ל"ל דאתי למאות לריכות כוונה כמ"ש החרדים, אבל אם תפלה מן התורה, א"כ לזאת קאי ולעבדו בכל לבבכם, וא"כ אין הוכחה שמאות לריכות כוונה.

ותמן תנינן בריש פרק ד' למסכת ברכות, איתמר רבי יוסי ברבי חנינא אמר, תפלות אבות תקנוס, רבי יהושע בן לוי אמר, תפלות כנגד תמידין תקנוס וכו' (ברכות כו:), ועיין תענית ז:ח. סוטה יד., סנהדרין צה:), ואיתא מכ"ק מרן אדמו"ר בעל שפע חיים מלאנז זקוקללה"ה בספר יציב פתגם דלרוש ליל ש"ק פ' נצבים וילך תשל"ט וזלה"ק בא"ד, ואפשר לומר, דהנה בגמרא נחלקו אם תפלות אבות תיקנוס או כנגד תמידים תיקנוס, ויש לבאר יסוד המחלוקת בזה. ואפשר שזה תלוי במה שנחלקו הראשונים אם מאות תפלה היא מן התורה או מדרבנן, דהנה אף ששמר אברהם את כל התורה עד שלל ניתנה, בכל זאת חזר הקב"ה ונתן תורה לעמו ישראל במעמד הר סיני, ומזה נראה דמה שקבלו האבות עליהם אין בכך כדי לחייב את זרעם אחריהם, ובהכרח לפרש את דברי האומר אבות תקנוס, שחכמים תיקנו להתפלל אותן תפלות שיסדו האבות, אבל למאן דאמר כנגד תמידין תיקנו, הרי התפלה במקום קרבן, והיא מן התורה, כמבואר בספרי (פרשת עקב פ"קא ה' עה"פ ולעבדו בכל לבבכם) ולעבדו בכל לבבכם, זו תפלה, כשם שעבודת מזבח קרויה עבודה, כך תפלה קרויה עבודה (יציב פתגם עה"ת פ' נצבים).

ודקשו רז"ל במס' ברכות, דתנו רבנן ואספת דגנך, מה תלמוד לומר, לפי שנאמר לא ימוש ספר התורה הזה מפידך, יכול דברים ככתבן, תלמוד לומר ואספת דגנך – הנהג בהן מנהג דרך ארץ דברי רבי ישמעאל, רבי שמעון בן

יוחי אומר, אפשר אדם חורש בשעת חרישה, זורע בשעת זריעה, וקורב בשעת קצירה, ודש בשעת לישה, זורה בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה, אלא בזמן שישראל עושין ראונו של מקום – מלאכתו נעשית על ידי אחרים, שנאמר ועמדו זרים ורעו לאנכס וגו', ובזמן שאין ישראל עושין ראונו של מקום, מלאכתו נעשית על ידי עצמו, שנאמר ואספת דגנך, ולא עוד – אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידך, שנאמר ועבדת את אויביך וגו', אמר חז"ל הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידך, כרבי שמעון בן יוחי ולא עלתה בידך (ברכות לה:).

וראיתי מכ"ק מרן אדמו"ר בעל שפע חיים מלאנו זקוקלה"ה בליב בתגם על הגש"פ וזלה"ק בא"ד, ואפשר לומר דפלוגתייהו תליא בהך מילתא, דרבי ישמעאל סבירא ליה כמאן דאמר שאין סומכין על הנס, ולהכי קאמר הנהג בהן מנהג דרך ארץ, אבל רבי שמעון סבירא ליה כמאן דאמר סומכין על הנס, ולהכי קאמר דיעסוק בתורה ויסמוך על הנס, שיהא מלאכתו נעשית ע"י אחרים (יציב פתגם הגש"פ, ערך כל שלא אמר ג' דברים אלו, אופן א').

וידוע מה דאיתא ממרן הבני יששכר זי"ע בספר אגרא דכלה ריש פ' מצורע וזלה"ק בא"ד, מה שאמר הרב הק' מה"ר דוב בער זקוק"ל בפסוק (במדבר כח:יד) זא"ת עלת חדש וכו', שבתיות זא"ת נרמז ב' הנהגות שינסם בהתחדשות הזמנים, דהנה יא הנהגה הטבעיית המסודרת מז' ימי בראשית על כל אשר נעשה תחת השמש מקטן ועד גדול כל ימי תבל, ויש הנהגה התורייית למעלה מן הטבעיית, שרצה כן בעל הראון מבראשית שבעלי התורה יקבעו עתים על ידי הנהגת התורה שלא כטבע, (ועל זה כתב אדמו"ר הרב הק' מה"ר ישראל מגיד משרים דק"ק קאזניץ זקוק"ל ששואלין את האדם קבעת עתים לתורה (שבת לא.), אם קבע עתים בזמן על פי הנהגת תורתו שלא כטבע), ואלו הב' הנהגות נרמזין בתיבת זא"ת, היינו הז' מרמזת להנהגה הטבעיית של ז' ימי בראשית, והא"ת מרמזת על כלל התורה כ"ב אחוון מא' על ת', שהוא הנהגה התורייית שלא כטבע הנהגה לבעלי התורה (אגרא דכלה ריש פ' מצורע).

ובריש מסכת כתובות דרש בר קפרא, גדולים מעשה לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, דאילו במעשה שמים וארץ כתיב – אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, ואילו במעשה ידיהם של לדיקים כתיב – מכון לשבתך פעלת ה' מקדש אדני כוננו ידך, השיב בבלי אחד ור' חייא שמו – ויבשת ידיו ילכו, ידו כתיב (כתובות ה.), ולפי"ז אי אמרינן דיש אס למסורת, א"כ גדולים מעשה לדיקים יותר

ממעשה שמים וארץ, והרי לדיקים אף שנבראו לאחר המלאכים, אבל במחשבה עלה במחשבתו קודם לברות את העולם בשביל הלדיקים, כדמצינו במדרש, בראשית, בשביל ישראל שנקרא ראשית, וא"כ בתר מחשבה אזלינן, אבל אי נימא דיש אס למקרא, א"כ גדולים מלאכים יותר מהלדיקים, וא"כ בתר מעשה אזלינן, כי במעשה בפועל נבראו המלאכים קודם.

ואיתא בספר כסף נבחר פ' בראשית וזלה"ק, ותמן תנינן במס' פסחים (ק"ט.), מאי דכתיב וידי אדם מתחת כנפיהם (יחזקאל א:ח) – וידו כתיב, מלמד שידו של הקב"ה פרושה מתחת כנפי החיות לקבל את השבים, וא"כ אס הולכים בתר הכתיבה, ודאי מוכח דהקב"ה מקבל שבים ותשובה מועלת, אבל אי הולכין בתר הקריאה, אס כן קרינן וידי אדם – דקאי על המלאכים, ואין להוכיח דהקב"ה מקבל שבים (כסף נבחר פ' בראשית).

ואיתא בספר תוספות יו"כ מצעל כפות תמרים, לפרש את הגמרא (יומא פו:), אמר ריש לקיש גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' אלך, רבי יוחנן אמר עד ולא עד בכלל (כפי גירסת העין יעקב), והביא מספר תורה לעינים שכתב לפרש דפליגי אס מהני תשובה לעבודה זרה וכפירה בעיקר ע"כ, ועל זה דרשו דורשי ראשונות (שלה"ק מס' יומא) בפסוק תשב לנוש עד דכא, **לכא** אותיות **לם** כפירה אישות, ואי אמרינן עד ולא עד בכלל, אז אינו מועיל תשובה על הג' העבירות הנ"ל, אבל אי אמרינן עד ועד בכלל, אז מועיל תשובה על כל העבירות אפילו על עון של ע"ז, והנה המחלוקת אי אמרינן עד ועד בכלל או לא, תלוי במחלוקת אי דברה תורה כלשון בני אדם, דכתב המחבר ראובן הו"א שטר חוב על שמעון שזמנו חמישה בניסן, ושמעון הו"א שובר שנכתב בחמישה בניסן כתוב בו שמחל ראובן לשמעון כל תביעות שהיו עליו עד אותו היום, ראובן גובה שטר, דבלשון העולם עד ולא עד בכלל (שו"ע חו"מ סימן מ"ג סעיף כ"ז).

ובגמרא במסכת יומא, וכבר היה רבי ישמעאל ורבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה מהלכין בדרך ולוי הסדר ורבי ישמעאל בנו של רבי אלעזר בן עזריה מהלכין אחריהן, נשאלה שאלה זו בפניהם, מניין לפקוח נפש שדוחה את השבת וכו', אמר רבי יהודה אמר שמואל, אי הו"א התם הוה אמינא דידי עדיפא מדידהו, וחי בהם – ולא שימות בהם, אמר רבא, לכולהו אית להו פירכא, בר מדשמואל דלית ליה פירכא וכו', אשכחן ודאי ספק מנא לן (יומא פה. - פה:), אבל רש"י מפרש על הפסוק – ושמתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה' (ויקרא

יח:ה), וחי זהם – לעוה"ב, שאם תאמר בעוה"ז – והלא סופו הוא מת (רש"י שם), ושמעתי מפ"ק כ"ק מן אדמו"ר מלאנז שליט"א, שזה תלוי במחלוקת אי דברה תורה כלשון בני אדם או לא, דאי אמרינן דברה תורה כלשון בני אדם, א"כ וחי זהם פירושו בפשטות בעולם הזה, משא"כ אי אמרינן לא דברה תורה כלשון בני אדם, א"כ שפיר אפשר לפרש וחי זהם לעולם הבא.

ואיתא במסכת קידושין, דתניא בצגדו זה, כיון שפירש טליתו עליה שוב אין ראוי למוכרה דברי רבי עקיבא, רבי אליעזר אומר בצגדו זה, כיון שבגד זה שוב אין ראוי למוכרה, במאי קמיפלגי, רבי אליעזר סבר יש אם למסורה, ורבי עקיבא סבר יש אם למקרא (קידושין יח:). וידוע מש"כ בספר בנין דוד (פ' וישלח סימן ו') דמבואר בזוהר הקדוש, דלכך יהיה נמשך הגלות עד אלף הששי – להשלים הד' מאות שנים שלא היו במאריס אלא רד"ו שנים עיי"ש, ולעיל בפ' תולדות מביא מספר ארץ חמדה דזה נכון לר"א דס"ל יש אם למסורה – ואמרינן כיון שבגד זה שוב אינו ראוי למוכרה, א"כ אי אפשר לומר דשאר הגלויות היו דנמכרו מכירה חדשה בשביל שחטאו, הא כיון שבגד זה שוב אינו יכול למוכרה, על כן צריך לומר דשאר הגלויות היו להשלים הזמן וכו', אבל לר"ע דס"ל יש אם למקרא – וס"ל אף שבגד זה ראוי למוכרה, א"כ י"ל דכבר נשלם הזמן, והא דנמכרו בני ישראל בשאר גלויות היו בשביל שחטאו (בנין דוד פ' תולדות סימן פ"ב, ובפ' וישב סימן ל"ד).

וידוע קושיית העולם, איך יאלו ממאריס לפני הזמן, והרי אמר הכתוב ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה (בראשית טו:יג), ובני ישראל יאלו אחרי רד"ו שנה, ברם רש"י ז"ל מפרש שם שמונין מלידת יצחק, ומשנולד יצחק עד שיאלו ישראל ממאריס עברו ארבע מאות שנה, אבל איתא בספר פרשת דרכים (דרך הקודש דרך ט') כי זה נכון רק אי אמרינן שארץ ישראל אינה מוחזקת לנו מאבותינו, ואז שפיר נקרא ארץ לא להם, אבל אי נימא שארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, א"כ אי אפשר לומר שמונין מלידת יצחק כמו שפירש רש"י ז"ל, עכת"ל.

והיאך שאמר הכתוב, וירא יוסף כי יסית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמד יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה, וכדברי התפארת יונתן דמתחלה היה סבר דיעקב ראה לצרכם בעיני עסקי עולם הזה וכאשר אמר המלאך הגואל סיהיו לדיקים, א"כ

יש הוכחה דבחר מחשבה וורה אזלינן ולכן שם אביו יד ימינו על ראש אפרים, אבל יוסף הלדיק חשב דהרי חזינו דאף שאמר רבי שמעון בן יוחאי זכה מלאכתו נעשית ע"י אחרים, אעפ"כ הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן – כרבי שמעון בן יוחאי ולא עלתה בידו, ולפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ויאמר יוסף אל אביו לא כן אביו כי זה הבכר, והנה לא כן אביו כי זה הבכר בגימטריא ועמדו זרים, שילפינן ממנה שמלאכתו נעשית ע"י אחרים, והוא אמת ונכון, אבל הרי הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם, וא"כ בעינן המעשה, אבל יעקב אבינו לא הסכים עמו, דהרי בחר מחשבה אזלינן, ולדיקים גדולים ממעשה בראשית, ולפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים, ודרשינן כל העולם יתמלא בצלחת שמעו ושמו כשיעמיד חמה בגבעון וירח בעמק אילון, כי גדולים לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, וכל הטבע משועבדת לחכמי התורה, ובידם של לדיקים אפילו להעמיד השמש, ובחר מחשבה אזלינן ותלמוד גדול, ולפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ויברכס ביום ההוא לאמור כך יברך ישראל לאמר ישמד אלקים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה, כי תלמוד גדול, וכיון דגדולים מעשה לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, א"כ דרשינן ויבשת ידו כתיב ויש אם למסורה, ודרשינן נמי וידו כתיב זה ידו של הקב"ה שפרוסה תחת כנפי החיות לקבל שבים, ושפיר מהני תשובה אפילו על עבירות החמורות ביותר, ואמרינן עד ועד בכלל, ולא דברה תורה כלשון בני אדם, וא"כ דרשינן וחי זהם לעולם הבא, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת, וחי זהם קאי לעולם הבא, וכיון דאמרינן יש אם למסורה, א"כ דרשינן בצגדו זה כיון שבגד זה שוב אינו ראוי למוכרה, וא"כ שאר הגלויות הם המשך גלות מאריס, ואין מונין מלידת יצחק, וא"כ ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, והיה אלקים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבותיכם, כי ארץ ישראל מוחזקת לנו כבר מאבותינו, וכיון דבחר מחשבה אזלינן, א"כ מאות כריכות כוונה, ולעבדו בכל לבבכם לא קאי על תפלה, ותפלה מדרבנן, וא"כ תפלות אבות תקנס, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ואני נתתי לך שכס אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי, ומתרגמים מתרגם בצלותי ובבעותי, בתפילותיו של יעקב אבינו.